Työ ja turva -osasto/TG/lv 17.10.2023

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 57/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:n muuttamisesta (HE 57/2023)

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pyytää asiantuntijalausuntoa hallituksen esitykseksi eduskunnalle sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:n muuttamiseksi.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi, ja lausuu asiasta seuraavaa:

Vuosiomavastuun määrän merkittävän kasvun välttäminen on kannatettavaa

Pääministeri Orpon hallituksen tavoitteena on hallituksen esityksellä välttää vuosiomavastuun määrän merkittävä nousu vuosiomavastuun vuoden 2023 määräaikaisen tason jäädytyksen jälkeen ja parantaa näin paljon lääkkeitä käyttävien asemaa. SAK kannattaa sinällään hallituksen tavoitetta omavastuun merkittävän nousun välttämiseksi, mutta huomauttaa, että toimet ovat kuitenkin ristiriitaisia pienituloisen toimeentulon kannalta.

SAK kuitenkin huomauttaa, että vuoden 2024 osalta vuosiomavastuu nousee lähes 30 eurolla 619,39 euroon. Saman aikaisesti lääkkeiden arvonlisäverokanta nousee yhdeksästä prosentista kymmeneen prosenttiin. Arvonlisäverokannan nosto korottaa lääkkeiden hintaa, mitä ei ole otettu huomioon hallituksen esityksen vaikutusarvioissa. Arvonlisäveron nostolla on erityistä merkitystä erityisesti pienituloisille perheille, joissa on useita paljon lääkkeitä tarvitsevia henkilöitä, mutta lääkekatto ei kuitenkaan ylity.

Saman aikaisesti Orpon hallitus tekee merkittäviä leikkauksia sosiaaliturvaan, joilla on vaikutusta erityisesti pienituloisten toimeentuloon. Hallituksen esityksessä eduskunnalle ei ole SAK:n näkemyksen mukaan riittävissä määrin otettu huomioon hallituksen toimien yhteisvaikutusta pienituloisten toimeentuloon.

Lisäksi SAK huomauttaa, että hallituksen esityksessä olisi voitu huomioida myös lääkkeiden alkuomavastuun hajauttaminen pidemmälle ajanjaksolle kuin vain alkuvuoteen. Alkuomavastuu osuu alkuvuonna erityisesti pienituloisiin perheisiin, joissa on useita säännöllisesti lääkkeitä käyttäviä täysi-ikäisiä henkilöitä. Alkuomavastuun hajauttamista pidemmälle ajanjaksolle ovat ehdottaneet myös monet potilasjärjestöt.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Tuuli Glantz
sosiaalipoliittinen asiantuntija